

O SLUNEČNÍKU, MĚSÍČNÍKU, VĚTRNÍKU,
O KRÁSNÉ ULIANĚ A DVOU TÁTOŠÍKÁCH

BYL JEDEN KRÁL A KRÁLOVNA A MĚLI TŘI UTĚŠENÉ DCERY a jednoho syna. Jedenkráte vyjel si král s královnou po svojom gazdoustve¹. Než z domu odešli, kázal král svému synu, aby sestry dobře choval a nikomu je nedával. — Syn to slíbil a král i královna odjeli. — Tu druhého dne v pravé poledne zaklepe někdo na okno a zavolá: „Janko, Janko, mladý princ, dajže mně tvoju najstaršiu sestru za ženu!“ — Byl to Slunečník. — Když to Janko slyšel, zavolał nejstarší sestru a ptal se jí: „Či sa chceš vydat?“ — „Veru chcem,“ odpověděla sestra.

„Nuže choj!“ — pravil Janko, vzal ji, podal oknem ven, Slunečník posadil ji do sluncového vozu a domů si ji odvezl. — Když bylo navečer, zaklepal zase někdo na okno a zavolał: „Janko, Janko, mladý princ, dajže mně tvoju prostrednú sestru za ženu!“ — To byl Větrník. Když to Janko slyšel, zavolał sestru prostřední a ptal se jí: „Či sa chceš vydat?“ — „Veru chcem,“ odpověděla sestra.

„Nuže choj,“ pravil Janko, vzal ji, podal oknem ven a Větrník schytil se na krídla a domů si ji odnesl. — V noci zase někdo na okno zaklepá a zavolá: „Janko, Janko, mladý princ, dajže mně tvoju najmladšiu sestru za ženu.“ To byl Mesiačok. — Janko zavolał nejmladší sestru, a jako by věděl, že i ona za muže jíti si volí, vzal ji a oknem ven podal. — Měsíčník vzal ji za ruku a po striebornom mostě si ji vedl domů. — Když se rodiče vrátili, šel jim Janko v ústrety, ale dcery nepřicházely; i ptali se král i královna, kde nechal Janko sestry.

„Veru som ja všetkých troch za mužou vydal,“ odpověděl Janko.

¹ Hospodářství.

„Jaj bože,“ bědovali král i královna, „a kemuže si ích vydal?“

„Najstaršiu som vydal za slncového kráľa, prostrednú za vetorného kráľa, najmladšiu za mesiačného kráľa.“

„Keď si ích za takých kráľou vydal, nuž je dobre,“ řekl král a byl se synem spokojen, jen královna se mrzela, že nemohla dcerám svatbu vystrojit.

Po nějakém čase pravil Janko k otci: „Otče, iděm si ja sestry navštíviť, aby som viděl, kdě sa, ako sa, a okrem toho by som rád aj sveta skúsiť.“ — „Nuž, keď je tak, ja ti vuol'u zlomiť něhcem. Choj len a daj ti Pánbuoh šťastia“ — řekl otec. I matka mu nebránila, slyšíc, že chce sestry svoje navštíviť.

Šel tedy Janko do světa; dlouho chodil po velikých pustatinách, hlubokých lesích, až přišel jednoho dne na velikou louku, na které leželo plničko vybílených kostí člověčích. — „I ký parom vás tu pobil?“ — myslil si Janko, přijda k bojišti a jednu lebku zvedna.

„Silná panna, krásna Uliana, pobila nás“ — odpověděla lebka.

„Nuž a prečože vás pobila?“ — „Preto, že ju náš kráľ chcel mať, a premuoť ju něveděl. Za to nás všetkých mačom² svým naraz pobila aj kráľa.“ — Janko položil lebku a šel dále; přišel na druhou louku, viděl totěž divadlo; celá louka pokladena byla kostmi. — I zvedl Janko jednu lebku řka: „Kdože vás toľko pobil?“

„Silná panna, krásna Uliana, pobila nás za to, že ju chcel náš kráľ mať, a premuoť ju něveděl“ — odpověděla lebka. Janko lebku položil a šel dále. — Přišel na třetí louku a tu leželo mrtvých těl jako dříví.

„Eh kdože vás pobil toľko, ľudia?“ zvolal Janko, shýbna se k jednomu tělu.

² Mečem.

„Pobila nás silná panna, krásna Uliana, pretože ju chcel náš kráľ mať, a premuoť ju neveredel“ — odpovedel mrtvý.

„A kdeže býva krásna Uliana?“ ptaľ sa Janko.

„Za touto dolinou v marvaňovom³ zámku býva,“ odpovedel mrtvý a oči zavrel. — Janko šel ďale a príjda za dolinu, kde zabité vojsko leželo, videl tu pred sebou krásny mramorový zámek. — I vešel do zámku, vešel až do síně a nikoho nepotkal. V síni na zdi videl ale viseti meč, ktorý ustavične z pochvy ven vysakoval. — „Nuž, keď sa ti chce skákať, poď ko mně“ — řekl Janko, a vytáhna těžký meč, máchl jím v povětří; potom na jeho místo pověsil svůj a ten si nechal. — Sotvaže ho do pochvy vrazil, vešla do síně krásna Uliana. — Jeden druhému se poklonili a krásna Uliana zeptala se: „Čože si prišiel?“

„Prišiel som s tebou bojovať“ — odpovedel Janko.

„A či ty si tak smelý, že sa opovažuješ so mnou bojovať?“

„Veru som smelý,“ pravil Janko, uhoď si na meč.

„No, keď si tak smelý, skúsme sa,“ zavolala silná panna, a přiskočíc ke zdi, meč z pochvy vytrhla, nevšimnouc si, že to není její. — Janko také svůj meč vytáhl, a jak se panna na něho obořila, tu jen lehce jím máchl a panně meč z ruky vyrazil, až daleko odlítl. — „No, už vidím, že silnější si mňa,“ pravila krásna Uliana; „zostaň u mňa a budeme vedno⁴ žiť.“ — Janko hned na to pristal, neboť se mu krásna Uliana velice zalíbila. — Když se takto sřekli, vzala Uliana Janka za ruku a provedla ho skrze dvanácte jizeb, jedné krásnější než druhé, potom pohostila ho vším, co měla nejlepšího a nejdražšího, a když bylo po hostině, těšili se spolu dovůle. — Žili

³ Marvaň, mramor.

⁴ V jedno.

takto několik dní šťastně a Janko zapomněl, že má sestry navštívit, zapomněl na všechno u své krásné Uliany. Tu mu ona jednoho dne praví: „Muoj drahý Janko, musím ja ťa teraz tuto zanaħať a preč ísť, ale sa budem ponáħľať, aby som sa čím skuor vrátila nazpak. Tu máš, hľa, kľúč od dvanásť izieb, zabávaj sa medzitým, ako sa znáš, aleže trinásť izbu neotváraj, lebo zle pochodíš, aj ja s ťebou.“

— Po ťech slovech Janka zanechala a ze zámku odešla. — Janko po odchodu Uliany v zámku zůstal jako tělo bez duše. Smuten a mrzut přecházel z jizby do jizby jeden den, přecházel druhý den, ale třetí den ho již všechno mrzelo a v té mrzutosti padla mu na um třináctá jizba, co to as v ní je. — Vzal tedy kľíč a třináctou jizbu otevřel. — Tu vidí seděti tam ohenného šarkana, třemi obručemi přikovaného. — „Čože ty tu robíš?“ pťal se ho Janko.

„Veď vidíš, že som tu prikovaný.“ — „A kdože ťa sem prikoval?“ — „Ach veď ja ti to poviem, len sa nado mnou zmiluj a doněs mi skorej za krhlu⁵ vína z toho ostatného⁶ suda; som veľmi smedný⁷, prosil šarkan. — Dobrý Janko šel a krhlu vína mu přinesl. — Jak šarkan víno vypil, spadla s něho jedna obruč.

„Máš u mňa jedon život,“ řekl šarkan Jankovi a prosil ho, aby mu donesl ještě za krhlu vína. Janko mu donesl, a když druhou krhlu vypil, spadla s něho druhá obruč. „Máš u mňa dvoch životou“ — řekl zase šarkan, „aleže mi doněs eště za jednu krhlu vína, a potom ti budem rozprávať.“ — Kdyby byl Janko věděl, čo vo veci je, nebyl by on šarkanu víno donášel, ale nevěděl a proto mu aj do třetice vína donesl. — Když šarkan třetí krhlu vína vypil, spadla s něho i třetí obruč, a vtom do dveří vstupovala krásná Uliana. Šarkan se zarehotal, popadl Ulianu, a než

⁵ Snad asi holba.

⁶ Posledního.

⁷ Žížniv.

se Janko vzpamatoval, sedl s ní na tátošíka, který na jeho zavolání z konice vyběhl, a ze zámku s ní zmizel. — Byloť Jankovi čeho želeť! Plačící skoro a všecek rozhněván sám na sebe, že se nechal od šarkana cez lavičku previesť⁸, odešel ze zámku a vydal se na cestu k švakrovi Slunečníku, doufaje, že se u něho něčeho doví o krásné své oddanici. — Dlouho musel jíti, než přišel k sluncovému králi. — Když k němu přišel, nebyl doma, ale královna, sestra jeho, s nevýslovnou radostí ho přijala a hned se ho na otce, na matku vyptávala, a když tak spolu besedovali, přišlo Slunce domů.

„Fi, človečina tu smrdí, koho tu máš?“ ptal se Slunečník.

„Veď je to muoj bratříčok“ — pravila sestra.

„No, keď je těbe bratříčok, mně je švagříčok,“ řekl Slunečník a hned Janka vítal a rád ho viděl; sestra jim připravila dobrou večeři a při večeři ptal se Janko švakra, neví-li o krásné Ulianě. Slunečník nevěděl o ní, pravil ale švakrovi, že snad druhý bratr, Měsíčník, o ní věděti bude, aby si k němu zašel. — Jak bylo po večeři, Janko vydal se hned na cestu k švakru Měsíčníku, nedaje se od sestry zdržovati.

Když přišel k Měsíčníku, právě chtěl vycházeti, ale vida švakra zdržel se, by ho přivítal. Sestra ho líbala a nedala mu za chvíli ani k slovu přijíti; než konečně přece otázky její zodpověděl, a obrátě se k švakrovi, ptal se ho, zdali neviděl krásnou jeho Ulianu.

„Nie veru, ja som ju neviděl, ale najlepšie budě ti vedieť bratr Vektor povedať, veď on každý kútik predúcha. Muožeš so mnou na kus ísť, ažda ho doma najděš.“ — Janko se jen trochu občerstvil a pak se vydal s švakrem na cestu. — Právě švakra Větrníka potkali, když si domů šel

⁸ Oklamat se dát od někoho.

odpočinout. — I pozdravili se vespolek; Měsíček ale šel hned dále, a Janko začal vypravovati švakrovi Větrníku svoji nehodu a ptal se ho, čili neví o krásné jeho Ulianě.

„Veru viem,“ odpověděl Větrník, „ohenný šarkan ju má vo svojom ohennom dvore; musí tam tvrdo robiť a naveky v horúcej vodě šúchať⁹ a prať. Veď ju každý deň ochladzujem.“ — Janko mu za to děkoval a ptal se ho, kterak by se k ní dostatí mohl. — „Nuž, poď so mnou domu, a keď sa občerstvíš, dám ti koňa, ktorý ťa tam donesie,“ — řekl mu Větrník. — Šel Janko se švakrem; když se s třetí sestrou pozdravil a potěšil a když ho nachovala, vsedl na kůň, co mu švakr dal, a poděkovav se jim rychle ujížděl, spoléhaje na koně, že ho na pravé místo donese, jakž mu švakr byl řekl. — Vskutku ho také kůň do dvora ohenného šarkana donesl, a právě stála krásná jeho Uliana u studně, perouc rúcho v horúci vodě. — I vykřikl radostí, skočil s koně, uchopil ji, a mžikem opět s ní na kůň se vyšvihna, pryč uháněl. — Ale cože, když byl šarkanův tátoš rychlejší větru!

Šarkan právě po jídle si hovil, an tu slyší tátoše ržát a nohami bušit. „Nuž, čo ti je?“ křičel na něho šarkan, „či nemáš seno ako zlato a vodu ako víno?“

„Mám seno ako zlato, vodu ako víno, ale krásna Uliana je preč!“ odpověděl. — Tu vyskočil šarkan, jako by ho střelil, ale tátoš naň volal: „Hodinu spi, hodinu dohan¹⁰ kúr a eště sa ích strasieme!“ — Šarkan se upokojil; hodinu kouřil, hodinu spal a teprv sedl na tátoše; tátoš vzal se na křídla a za několik okamžení byli u Janka. — Šarkan vytrhl mu krásnou Ulianu. „Muohol by som ťa teraz rozdrapiť na márne kúsky, ale máš u mňa jedon život za to, že si mňa vyslobodil. Keď sa ale eště jednu

⁹ Drhnouti.

¹⁰ Tabák.

v mojom dvore ukážeš, druhý život ti nedarujem.“ — Než mu Janko odpovedäti mohl, zmizel mu s očí. — Plačící vrátil se k švakrům, aby je o radu požádal.

„Muoj milý švagre,“ řekl Větrník, „keď by si ty chcel krásnu Ulianu šarkanu odniesť, musel by si mať takého tátoša, ako je šarkanou, inak ty mu ujeť nĕmuožeš.“

„Ach, kdĕže ja takýho tátoša najdĕm, ažda je to jediný na svetĕ!“ — vzdechl si Janko.

„Eh nie ver,“ pravil Větrník, „jedna bosorka¹¹ za morom má brata šarkanouho tátošika, ktorý ešĕ rychlejší toho.“

„Eha či by som ho nĕmuohol dostať?“ zaradoval se Janko.

„Ver by si ho muohol dostať, keby si k tej bosorke išiel, a čo ona od tĕba žiadať budĕ, vykonal. — Aleže s ňou ťažko vystanĕš, lebo ona veľa chlapou už zmárnila.“ „Zmárnila, nĕzmárnila, už len preca k nĕj puojdĕm,“ řekl Janko odhodlanĕ. — Když vidĕli švakři, že Janko jinak nedá, dali mu každý malou hũlku; Slunečník mu dal zlatou, Mĕsíčník mu dal stříbrnou a Větrník nadúchanou. I pravili jemu: „Keď ti našej pomoci budĕ treba, vraz paličku¹² do zĕme a priam¹³ budĕ jedon z nás pri tĕbe.“ — Janko jim podĕkoval a chtĕl pohýnať dále, ale Větrník zdržev ho pravil: „Milý švagríčku, keby si tam chcel po peši¹⁴ íĕť, ani za rok by si tam nĕdošiel; medzitým by sa krásna Uliana utrápila. — Nože si vysadni na moje krídla, aby si tam čím skorej bol!“ — S radostí Janko švakra uposlechl a ten ho v krátkĕm čase přenesl přes hory doly, přes moře, až nedaleko k bosorčinĕ dvoru. Bosorka stará stála na dvoře, když Janko vešel do vrat. — „Čože tu hľadáš?“ — vyjela na nĕho.

¹¹ Čarodĕjnice zlá.

¹² Hũlku.

¹³ Hned.

¹⁴ Pĕšky.

„Nuž, čože tu hľadám, hľadám si službu,“ odpoveděl Janko.

„Službu, a či znáš koně pásat?“ — ptala se stará, od hlavy do paty jedovatým zrakem ho měříc.

„Prečo by som něznal, veru znám,“ odpoveděl Janko.

„Nuž keď znáš, zostaň u mňa vo službě; buděš pást tri paripy¹⁵, keď ích po tri dni dobre napasieš, dostaněš služby, čo len žiadať buděš; keď ti ale zutěkajú, hlavu ti zroním,“ tak řekla bosorka; Janko ale zůstal přece.

Ráno vyvedla mu bosorka na dvůr tři krásné paripy, aby je šel pásti, a to byly její tři dcery. Janko je vzal a hnál na pastvu a myslel si: „Čo by to bola za robota, aby som ja troch koňou něupásol?“ — Než přesvědčil se záhy, jaké to koně vede na pastvu. Sotva je na pastvu přihnal, proměnily se mu v holuby a frrrr všechny tři do povětří! „No, veď stě mně to paripy, aby vás črt pásol!“ povídal si Janko, smutně se dívaje za nimi, jak si v oblacích krouží. — Tu mu napadli švakři, a hned strčil dutou paličku do země; v tom okamžení přilítl k němu Větrník: „Čo žiadaš, švagříčku?“

„Eh bodaj babu — kázala mně paripy pást; priviedol som ích na pastvu a čo chvíľa spravily sa za holuby a teraz hľa — kdě sa!“ — řekl Janko švakrovi ukazuje vzhůru, kde tři holubi vysoko v povětří se vznášeli.

„Priam ti ích zdurím,“ řekl Větrník a podávaje Jankovi uzdu dodal: „Až priletia dolu, hoď na ně uzdice a zaraz sa ti spravia paripami a muožeš si ích domu doviest.“ — Po těch slovech Větrník zmizel a náhle strhla se vichřice, s holuby začal vichr v povětří smežčit, až jim křídla slábly, potom je schytil a dolů na zem stlačil k nohous Jankovým, který hned uzdice na ně hodil. V té chvíli stali se zase koňmi a od něho se již nehnuli; když byl čas domů

¹⁵ Pěkné, nádherné koně.

jíti, dovedl je na uzdě až do dvora a bosorce je odvedl; uzdu si ale vzal a nechal při sobě. Divno bylo bosorce, že Janko přivedl koně domů, neříkala mu ale nic. Druhý den ráno vyvedla mu zase ty tři koně na dvůr a poslala ho na pastvu, přikazujíc mu, jestli je utéci nechá, že mu hlavu zroní. Janko hnal koně na pastvu, ale byl již na ně pozoren. Jak je na pastvu přihnal, tu v malé chvíli se rozběhly, a proměníce se v kačice, doprostřed jezera vlítly. Janko nemeškaje vstrčil do země hůlku stříbrnou a Měsíčník byl u něho. „Čo žiadaš, švagříčku?“ ptal se Janka.

„Eh, bodaj babu jasná strela, kázala mi paripy pást'. — Ak som ích na pastvu priviedol, nuž hľa — kde sa a čo sa!“ pravil Janko, ukázav švakrovi na jezero.

„Něstaraj sa, privediem ích na sucho“ — odpovéděl Měsíčník a odcházeje od Janka šel k jezeru, pustil do něho bielu šatu¹⁶ a všecka voda do šaty se vtáhla. Kačice zůstaly na suchu a Janko přiběhl, hodil na ně uzdice a v té chvíli staly se koňmi a od Janka se nehnuly. Když byl čas, hnal je domů. Druhý den bylo bosorce ještě divněji, když Janko zase koně domů přivedl, neřekla mu ale jediné slovo, dala jíst a dělala, jako by s ním nanejvýše spokojena byla. — Třetí den ráno vyvedla mu zase koně na dvůr, aby je šel pásti. I vedl je na pastvu, žádostiv jsa, jak ho zase klamati budou. Jakmile na pastvu přišly, proměnily se v smrky, vysoké, mocné. Janko dlouho nepřemýšleje vstrčil do země zlatou hůlku a švakr Slunečník stál při něm. „Čo žiadaš, švagříčku?“ ptal se Janka.

„Kázala mně bosorka, bodaj ju zrádca¹⁷ metala, paripy pást', a len čo som ích sem priviedol, spravily sa naraz na smreky. Nuž hľa, ako tu stoja, či ích muožem pohnúť?“

¹⁶ Plena, závoj, velký šátek bílý.

¹⁷ Zlá nemoc.

„No, veď ja ti ích pohnĕm, len ĉakaj,“ řekl Sluneĉník, „keď potom domu prídĕš, budĕ sa řa bosorka pýtať, ĉo si Źiadaš za sluŹbu, ty si ale niĉ inšieho nĕŹiadaj hiba toho koňa, ĉo sa na smetisku váľa.“ — Po tĕch slovech pustil Sluneĉník na smrky Źiary, Źe s nich hned jehliny spálenĕ dolů padaly a kůra se pukala. Nemohouce vydrŹeti v tĕ horúčnosti, v konĕ se promĕnily a Janko rychle uzdy jim přehodil a domů je vedl.

Bosorka sípĕla jedem, kdyŹ i třetí den konĕ Janko přivedl; nedala to vřak na sobĕ znát a pravila Jankovi: „Dobře si pásol; ĉcem sa ti teraz za to odslůŹit. Povedz, ĉo si Źiadaš?“

„Dajtĕ mnĕ trebárs hentam toho chudĕho¹⁸ koňa, ĉo sa na smetisku váľa.“

„Ej, veď si ty luda¹⁹, ĉoŹe ĉceš robiť s takou řkapou, veď na jeho pokrou sedĕm rokou kury řpatia²⁰. MuoŹem ti dať peknů paripu a zlatý sersán²¹ na űu?“

„Eh, pre mňa dobre, ĉo sa hockdĕ²² pováľa, len vy mnĕ tú řkapu dajtĕ, ja niĉ inšieho nĕŹiadam,“ odpovĕdĕl Janko.

„NuŹ si ju vezmi, ale mnĕ skorej, leŹ odídĕš, tri kobyly podojíš,“ pravila bosorka a zlým okem na Janka pohlĕdla.

„NuŹ, preĉo by som nĕpodojil, veď to nie velká je robota“ — odpovĕdĕl. Bosorka se uřklíbla a odeřla pro konĕ. Tu hubený koník ze smetiska na Janka zavolal: „Janko, Janko, mladý princ, múdre si sa s matĕrou poradil²³, keď si mňa Źiadal. AŹ kobyly podojíš, budĕš sa museť v mlieku vykúpať, aleŹe si skorej na mňa zavolaj,

¹⁸ Suchĕho.

¹⁹ Blázen.

²⁰ Neřadí.

²¹ Náĉiní na konĕ. Ze srbského.

²² Leckde.

²³ Přísloví; tolik co s rozumem se poradit.

lež do kúpeľa sadneš.“ — Vtom privedla bosorka tri kobyly na dvúr a veľkou kád' a Jankovi poručila, aby ty kobyly do té kádě podojil. — Janko udeľal, co mu kázala. Kdýž je měl podojené, poručila mu bosorka, aby se v tom mléku vykoupal. „Nuž, keď sa mám vykúpať, dobre, vykúpem sa, ale nach ten muoj biedny kuon pri mně stojí, lebo si ja chcem po kúpeľu hneď naňho vysadnúť“ — pravil Janko.

„To sa ti muože stať, len si ho zavolaj!“ — řekla bosorka a jen se tak ušklíbala.

„Hej ty koňu na tom smetisku, hybaj sem ko mně!“ — vzkříkl Janko na koně, ten klopýtaje, jako by ho ani nohy uněsti nemohly, k Jankovi se přibral a ku kádi se postavil. Jak skočil Janko do kádě, začalo se mléko v tom okamžení kľokotem vařiti. Nebyl by Janko živ z něho vylezl, kdyby nebylo koníka bývalo. Ten shýbl hlavu do kádě a jedním dechem vtáhl všecku horúcnost do sebe. Mléko zchladlo a Janko se pěkně vykoupal a krásnější byl než dřive.²⁴ — Kdýž bosorka, míníc, že Janko v mléku se uvaří, krásnějšího ještě z kúpele vycházeti viděla, zůstala udivená. „Keď on tak pekný z kúpeľa vyšiel,“ povídala si, „muožem sa aj ja vykúpať a krásna byť a Janka za muža si vziať.“ — Po těch slovech vlezla bosorka ihned do mléka; ale vtom shýbl kůň hlavu do kádě a všecku horúcnost, co byl dřive do sebe vtáhl, do mléka pustil, že kľokotem zavřelo. Bosorka se uvařila a Janko, rychle vsedna na kůň, ze dvora ujížděl. — Kdýž přijeli k jednomu potoku, kůň zastal, řka Jankovi: „Sosadni so mňa a občist' mňa.“ — Janko skočil hned dolů a jal se koně v potoku čistiti, odhodě s něho pokrovec, na nějž kůry sedm rokův špatily. Kdýž ho pěkně očistil, vylezl kůň z potoka — a Janko hýkl radostí nad jeho krásou. Už viděl, že má tátoše.

²⁴ Pořekadlo, že kdo se v kobylím mléku koupá, silný a pěkný je.

Srst jeho se leskla jako zlato, a když hřívou pohodil, jako by mu jasné strely²⁵ okolo hlavy lítaly.

„Očist' aj pokrou!“ — poručil tátoš Jankovi. — Janko omočil pokrov do potoku, a když ho vytáhl, byl ze zlatohlavu, dymantami vykládaný.

„Nuž a teraz vysadni na mňa a dobre sa drž!“ — řekl tátoš, když na něho Janko pokrovec položil. Janko s radostí naň se vyšvihl, tátoš odrazil od země, až sa zem zaiskrila, a do povětří se zvedna rychleji než vítr letěl k ohennému dvoru. — Právě stála zase krásná Uliana u studně, plákajíc rúcha v horící vodě, kterou jí větrík po chvílích zchlazoval, — když tu zrazu přilítne Janko na tátoši. „Pod', moja l'úba krása, nach ťa vyslobodím, lebo teraz nĕdohoní nás tá ohava,“ — pravil Janko, když tátoš u studně zastal. — Ale Uliana se zdráhala. — „Ach, veď by on nás zase dochytil a rozdrapil by ťa; utĕkajže, duša drahá, aby ťa nĕpočul, a mňa už len ta zanahaj.“ — Ale Janko skočil s tátoše, krásnou svoji milou si obejmul, na tátoše k sobě si posadil a v té chvíli nebylo jich na dvoře. — Tu šarkanův tátoš zaržal, až se to po dvoře rozlehlo, a nohou zabušil, až zem pod ním zadunĕla.

„Čože ti je, tátošík?“ křičel na něho šarkan, „či nĕ máš seno ako zlato, vodu ako víno?“

„Mám seno ako zlato, vodu ako víno, ale krásnu Ulianu Janko princ ti odniesol“ — odpovědĕl tátoš.

„Eh muožem eště hodinu spať, hodinu dohan kúriť, a eště sa ích strasieme“ — zvolal šarkan.

„Nĕsmieš hodinu spať, ani dohan kúriť, a eště sa ích nĕstriaseme, lebo ích nĕsie muoj mladší brat, ktorý je rychlejší mňa!“ odpovědĕl tátoš. — Tu šarkan vyskočil, vsedl na tátoše a za utíkajícími se pustil, jichž vidĕti už nebylo. — I sebral tátoš všecku svoji sílu a jako vítr letĕl za bratrem;

²⁵ Blesky.

už ho vidí, už ho dohání. Šarkan zlostí kypí, bodá tátoše, aby ještě rychleji letěl, již chystá v duchu kolikero smrtí Jankovi a krásné Ulianě, vtom volá mladší tátošík na staršího, šarkanového: „Něnaháňaj brat brata, tátošík tátošíka, otrep²⁶ čorta a pod' s nami!“ — Jak to tátoš uslyšel, zatřásl se a šarkan s něho po hlavě slítl do propasti. Na prostého tátoše sedla si krásná Uliana a bratr podle bratra unášeli tátošici milence do jejich domova.

Starý král, otec Jankův, dal již dávno zámek svetlým súknem²⁷ obtáhnouti, neboť želeli on i královna svého syna, nedoufajíce, že ho více uvidí. A tu on, hle — na tátošíkách i s krásnou nevěstou k zámku se nesou! Radost nad radost, po celém království. Hned sukno modré strhali, červeným zámek potáhli, slavila se vážná hostina a potom starý král vyhlásil Janka za krále — a každý měl, co si přál.

²⁶ Shoď, střes.

²⁷ Modrým sukнем.